

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τίτλος

LEADER 2014-2020 Αιτωλίας, Αιτωλική Αναπτυξιακή ΑΕ, Υπομέτρο 19.2

Σκοπός

Βασικός στόχος του Υπομέτρου **19.2 του LEADER 2014-2020**, είναι ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις, οι οποίες έχουν επιχειρηματικό χαρακτήρα και συμβάλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας.

Οι δράσεις εφαρμόζονται σε όλη την περιοχή εφαρμογής του τοπικού προγράμματος της Αιτωλικής Αναπτυξιακής ΑΕ (Δήμος Ναυπακτίας, Δήμος Ι.Π. Μεσολογγίου και ΤΚ Αστακού).

Συνολικός προϋπολογισμός δημόσιας δαπάνης **€2.625.000**.

Δικαιούχοι

Ακολουθεί συνοπτική περιγραφή των υποδράσεων του Υπομέτρου 19.2

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
19.2.2.2: Ενίσχυση επενδύσεων στην μεταποίηση, εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων με αποτέλεσμα ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν Δημόσια Δαπάνη: €325.000	Με την παρούσα υπο-δράση ενισχύεται η ίδρυση, ο εκσυγχρονισμός, η επέκταση και η μετεγκατάσταση, μονάδων παραγωγής, αποθήκευσης και εμπορίας οι οποίες δραστηριοποιούνται στην μεταποίηση προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης και χρησιμοποιούν τα προϊόντα αυτά σαν πρώτη ύλη για την περαιτέρω μεταποίησή τους, έτσι ώστε το εξαγόμενο προϊόν να είναι ΜΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟ.	• Επεξεργασία καπνού και παραγωγή πούρων ή σιγαρίλος • Ζυθοποιία • Επεξεργασία προϊόντων κυψέλης (γύρη, πρόπολη, βασιλικός πολτός και λοιπά προϊόντα) • Μονάδες παραγωγής αιθέριων ελαίων • Μονάδες πυρηνελαιουργείων • Μονάδες παραγωγής αποσταγμάτων από σπρωροκηπευτικά ή αμπελοοίνικης προέλευσης • Μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων για την παραγωγή προϊόντων κοσμετολογίας και διατροφής • Μονάδες παραγωγής εμπορίας και συσκευασίας προϊόντων θρέψης φυτών • Μονάδες παραγωγής πτυιάς και συμπυκνωμάτων αυτής • Μονάδες αξιοποίησης παραπροϊόντων και	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
		υπολειμμάτων των βιομηχανιών ειδών διατροφής • Μονάδες επεξεργασίας βάμβακος και λοιπών κλωστικών ινών	
19.2.2.3: Ενίσχυση επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €260.000	Η υπο-δράση αφορά την ενίσχυση επενδύσεων για την ποιοτική αναβάθμιση ή/και ίδρυση επιχειρήσεων διανυκτέρευσης , με στόχο τη βελτίωση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής παρέμβασης και τη διαφοροποίηση / εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών.	Με την παρούσα υποδράση ενισχύεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού, όπως μονάδες διανυκτέρευσης, μονάδες εστίασης - αναψυχής, τουριστικά γραφεία, επιχειρήσεις εναλλακτικών μορφών τουρισμού , υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει παρεμβάσεις που συμβάλλουν σε δυο εκ των παρακάτω: Μείωση ενεργειακού κόστους Εξοικονόμηση νερού Διαχείριση απορριμμάτων Πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ή των προσφερόμενων προϊόντων Αξιοποίηση δυνατοτήτων διαδικτύου Διευκόλυνση επισκεπτών για συμμετοχή σε ειδικές μορφές τουρισμού, με την διάθεση κατάλληλου εξοπλισμού	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
19.2.2.4: Ενίσχυση επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση, και	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό βιοτεχνικών μονάδων, επιχειρήσεων χειροτεχνίας και επιχειρήσεων παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση.	Με την παρούσα υποδράση ενισχύεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων, στους τομείς της βιοτεχνίας, της χειροτεχνίας, της παραγωγής ειδών μετά την 1η μεταποίηση και του εμπορίου , υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει παρεμβάσεις	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €39.000		που συμβάλλουν σε δυο εκ των παρακάτω: Μείωση ενεργειακού κόστους Διαχείριση απορριμμάτων ή/και αποβλήτων Πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ή των προσφερόμενων προϊόντων Αξιοποίηση δυνατοτήτων διαδικτύου	
19.2.2.5: Ενίσχυση επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση ειδικών στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €19.500	Ενισχύεται η ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμός μονάδων παραγωγής προϊόντων οικοτεχνικής παρασκευής από φυσικά πρόσωπα που είναι επαγγελματίες αγρότες , σύμφωνα με το άρθρο 56 του Ν. 4235/2014 και την ΥΑ 4912/120862/5.11.2015 όπως τροποποιήθηκε με την ΥΑ 345/23924/2.3.2017 (και όπως ισχύουν κάθε φορά).	Με την παρούσα υποδράση ενισχύεται η ίδρυση και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων παροχής , υπό την προϋπόθεση ότι το επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει παρεμβάσεις που συμβάλλουν σε δυο εκ των παρακάτω: Μείωση ενεργειακού κόστους Διαχείριση απορριμμάτων Πιστοποίηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών ή των προσφερόμενων προϊόντων Αξιοποίηση δυνατοτήτων διαδικτύου	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
19.2.3.1: Οριζόντια εφαρμογή μεταποίησης, εμπορίας και / ή ανάπτυξης γεωργικών	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό μεταποιητικών μονάδων σε επιλέξιμους κλάδους της αγροτικής παραγωγής, με σκοπό τη μεταποίηση, εμπορία και/ή ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων, εκτός των προϊόντων αλιείας.	α) Κρέας - πουλερικά - κουνέλια, β) Γάλα, γ) Αυγά, δ) Διάφορα ζώα -ζωικά προϊόντα, ε) Ζωοτροφές, στ) Δημητριακά Ειδικότερα, ζ) Ελαιούχα προϊόντα, η) Οίνος, θ) Οπωροκηπευτικά, ακρόδρυα, ξηροί καρποί, ι) Άνθη, ια) Φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά, ιβ)	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
προϊόντων με αποτέλεσμα ΓΕΩΡΓΙΚΟ προϊόν με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €1.000.000		Σπόροι και πολλαπλασιαστικό υλικό.	
19.2.3.3: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων της τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €715.000	Η υποδράση αφορά σε δημιουργία ή εκσυγχρονισμό τουριστικών υποδομών της περιοχής παρέμβασης.	α) η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν camping, κατασκηνώσεις, αγροκτήματα με μονάδα διανυκτέρευσης ή/και εστίασης και μονάδες ιαματικής θεραπείας, β) η εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, γ) η υλοποίηση επενδύσεων σε ορεινές περιοχές, δ) η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όταν γίνεται χρήση του αρ. 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014) και η εφαρμογή συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας, ε) οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από αγρότες ή αγροτικούς συνεταιρισμούς ή ομάδες παραγωγών ή μέλη ευπαθών ομάδων πληθυσμού στ) η εφαρμογή συστημάτων εξοικονόμησης νερού, και ζ) η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις
19.2.3.4: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας, παραγωγής ειδών μετά την 1η	Η δράση περιλαμβάνει τη δημιουργία ή τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων στους τομείς της βιοτεχνίας, χειροτεχνίας και του εμπορίου βιοτεχνικών, χειροτεχνικών ειδών.	Μέσω μοριοδότησης προωθούνται: α) η ενίσχυση επενδύσεων που αφορούν μονάδες βιοτεχνίας, παραγωγή προϊόντων μετά την 1 ^η μεταποίηση και καταστήματα πώλησης αγροτικών μηχανημάτων, εργαλείων και εφοδίων, β) η εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, γ) η υλοποίηση επενδύσεων σε ορεινές περιοχές, δ) η χρήση	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Τίτλος Υποδράσης	Περιγραφή	Επιλέξιμοι κλάδοι	Δικαιούχοι
μεταποίηση, και του εμπορίου με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων του τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €188.500		ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όταν γίνεται χρήση του αρ. 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014) και η εφαρμογή συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας, ε) οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μέλη ευπαθών ομάδων πληθυσμού στ) η εφαρμογή συστημάτων εξοικονόμησης νερού, διαχείρισης απορριμμάτων, διαχείρισης αποβλήτων, ζ) η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και η) η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.	
19.2.3.5: Οριζόντια εφαρμογή ενίσχυσης επενδύσεων παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του αγροτικού πληθυσμού (παιδικοί σταθμοί, χώροι αθλητισμού, πολιτιστικά κέντρα κλπ) με σκοπό την εξυπηρέτηση των στόχων του τοπικής στρατηγικής. Δημόσια Δαπάνη: €78.000	Η δράση αφορά στην ίδρυση, επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών.	Μέσω μοριοδότησης προωθούνται: α) η ίδρυση νέων επιχειρήσεων, β) η εφαρμογή συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας, γ) η υλοποίηση επενδύσεων σε ορεινές περιοχές, δ) η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όταν γίνεται χρήση του αρ. 22 του Καν. Ε.Ε. 651/2014), ε) οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από μέλη ευπαθών ομάδων πληθυσμού και στ) η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.	Μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις

Προϋπολογισμός & ποσοστό χρηματοδότησης

Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης δυνητικού δικαιούχου ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβεί τις **600.000€** για πράξεις που αφορούν σε υποδομές ή / και εξοπλισμό και τις **100.000€** για άυλες πράξεις.

Σε περίπτωση χρήσης του καθεστώτος de minimis (KAN 1407/13), η μέγιστη Δημόσια Δαπάνη μπορεί να ανέλθει στις 200.000€ την τριετία συναθροίζοντας και τυχόν ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή θα ληφθούν, από άλλα μέτρα που υπάγονται στο καθεστώς de minimis σε οποιαδήποτε περίοδο τριών οικονομικών ετών σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης.

Η ένταση ενίσχυσης ανά Υποδράση και οι εφαρμοζόμενοι κανονισμοί, είναι:

Υποδράση	Ένταση Ενίσχυσης
19.2.2.2 , 19.2.3.1	50% KAN (EE) 1407/2013
19.2.2.3 , 19.2.2.4 , 19.2.2.5 , 19.2.3.3 , 19.2.3.4 , 19.2.3.5	65% KAN (EE) 1407/2013
19.2.3.3 , 19.2.3.4 , 19.2.3.5	55% KAN (EE) 651/2014

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες στο πλαίσιο των επενδυτικών προτάσεων για όλες τις κατηγορίες υποδράσεων δύναται να είναι:

1. **Η αγορά, η κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου.** Είναι επιλέξιμη δαπάνη η αγορά οικοδομημένης ή μη οικοδομημένης γης, σε περιπτώσεις πράξεων που περιλαμβάνουν κτιριακές υποδομές, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της επένδυσης, για ποσό μέχρι **το 10 %** των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της πράξης. Για εγκαταλελειμμένες και πρώην βιομηχανικές εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν κτίρια, το όριο αυτό αυξάνεται στο **15 %**.
2. **Αγορά,** (συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς και εγκατάστασης) **εξοπλισμού** και ο εξοπλισμός εργαστηρίων στο βαθμό που εξυπηρετεί τη λειτουργία της επένδυσης. Επίσης, ο εξοπλισμός παραγωγής ενέργειας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εξοικονόμησης ύδατος και επεξεργασίας αποβλήτων εφόσον αντιστοιχούν στην δυναμικότητα ή της ανάγκης της μονάδας και δεν αποτελούν μεμονωμένη δαπάνη αλλά συμπληρωματική δαπάνη σε παραγωγικές επενδύσεις.
3. **Αγορά καινούργιων οχημάτων** και συγκεκριμένα: i) Οχημάτων μεταφοράς προϊόντων ειδικού τύπου τα οποία, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θεωρούνται απαραίτητα για την λειτουργία της επένδυσης. Το ύψος της δαπάνης για την αγορά οχημάτων ειδικού τύπου δεν μπορεί να υπερβαίνει **το 10%** του προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. ii) Μέσων εσωτερικής μεταφοράς που καλύπτουν τις ανάγκες της επένδυσης. Δεν είναι επιλέξιμα οχήματα μεταφοράς προσωπικού ή πελατών. Σύμφωνα με τον Καν Ε.Ε. 1407/2014, δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την απόκτηση οχημάτων σε επιχειρήσεις που εκτελούν οδικές εμπορευματικές μεταφορές.
4. Απόκτηση πιστοποιητικών διασφάλισης ποιότητας, τα οποία είναι αναγνωρισμένα από διεθνή ή εθνικά πρότυπα. Στις δαπάνες αυτές περιλαμβάνονται οι δαπάνες συμβούλου και πιστοποίησης.
5. Δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης, όπως αγορά fax, τηλεφωνικών εγκαταστάσεων, δικτύων ενδοεπικοινωνίας, ηλεκτρονικών υπολογιστών, λογισμικών, περιφερειακών μηχανημάτων και φωτοτυπικών.
6. Δαπάνες συστημάτων ασφαλείας εγκαταστάσεων, συστημάτων πυροσβεστικής προστασίας εγκαταστάσεων.
7. Γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και συμβούλων, αμοιβές για συμβουλές σχετικά με την περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για μελέτες σκοπιμότητας. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν **το 10%** του Συνολικού Κόστους της πράξης. Επίσης στις δαπάνες αυτές δύναται να συμπεριλαμβάνεται και συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποβολή και την τεχνική υποστήριξη της αίτησης στήριξης.
8. Δαπάνες όπως απόκτηση ή ανάπτυξη λογισμικού και αποκτήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών, δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εμπορικών σημάτων, δημιουργία αναγνωρίσιμου σήματος (ετικέτας) του προϊόντος, έρευνα. αγοράς για τη διαμόρφωση της εικόνας του προϊόντος

- (συσκευασία, σήμανση).
9. Δαπάνες προβολής, όπως ιστοσελίδα, έντυπα, διαφήμιση και συμμετοχή σε εκθέσεις και μέχρι **το 10%** του συνολικού κόστους της πράξης.
 10. Δαπάνες σύνδεσης με Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ) όπως ενδεικτικά ΔΕΗ, ύδρευση, αποχέτευση, τηλεφωνοδότηση κλπ, εντός των ορίων του οικοπέδου.
 11. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο κατά παντός κινδύνου, κατά τη διάρκεια των εργασιών της επένδυσης (υποχρεωτική ασφάλιση).
 12. Αμοιβές προσωπικού, συμπεριλαμβανομένων των επιβαρύνσεων της κοινωνικής ασφάλισης, πληρωτέες από τον δικαιούχο στο προσωπικό του, εφόσον αυτό προσελήφθη, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης και να απολυθεί με την ολοκλήρωσή του, σε περίπτωση αυτεπιστασίας.

Στο πλαίσιο του τοπικού προγράμματος, δεν ενισχύονται δαπάνες που αφορούν στην πρωτογενή παραγωγή / γεωργικός τομέας.

Για αναλυτικότερη περιγραφή των επιλέξιμων δαπανών ανά Υποδράση, ανατρέξτε στην ενότητα [e-book](#) του 360o Funding.

Προθεσμία και διάρκεια έργου

Ημερομηνία έναρξης της ηλεκτρονικής υποβολής των επιχειρηματικών σχεδίων στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) ορίζεται η **07/05/2019** με καταληκτική ημερομηνία στις **01/11/2019**.

Οι Δικαιούχοι οφείλουν να ολοκληρώσουν το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, εντός του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματός της, όπως δηλώνεται στην αίτηση στήριξης, και εντός, το πολύ, τριών **(3) ετών** από την στιγμή της ένταξης και σε κάθε περίπτωση μέχρι την **30-06-2023**.

FUNDING